

Гендерна квота на місцевих виборах 2020 року

Кого включати: чоловіків чи жінок у списки політичних партій на місцевих виборах, які відбудуться 25 жовтня 2020 року? Це одне з актуальних питань сьогодення для місцевих осередків політичних партій, адже вже зовсім скоро, з 5 вересня 2020 року, офіційно розпочнеться старт виборчого процесу чергових місцевих виборів України і кожна політична сила, яка буде брати участь у місцевих виборах змушена буде забезпечити гендерну квоту. Зокрема у кожній п'ятірці партійного виборчого списку, як єдиного, так і територіального, у виборчому окрузі, де 10 000 тисяч і більше виборців, щонайменше двоє кандидатів мають бути кожної статі, а у разі формування організацією партії єдиного та територіальних виборчих списків з кількістю кандидатів у депутати, яка не є кратною п'яти, до останніх у списку кандидатів (від 1 до 4) застосовується вимога щодо почергового включення кандидатів різної статі до списку відповідно до ст. 219 Виборчого кодексу України (згідно внесених змін Закону України № 805-IX від 16.07.2020р.). Наприклад, якщо склад міської ради, 42 депутати, то не менше 17 з них повинні бути однієї статі.

Гендерна квота – це система позитивних дій, яка спрямована проти дискримінації за ознакою статі. І відповідно до ст. 2 та ст. 21 Загальної декларації прав людини (1948р.) Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого становища. А також кожна людина має право брати участь в управлінні своєю країною безпосередньо або через вільно обраних представників. Першою країною, яка запропонувала введення політики гендерного квотування, була Швеція наприкінці 1960-х років. І вже у 1970-80-ті роки ця практика стала складовою політичного спрямування Швеції, Норвегії та Фінляндії.

Україна в 2015 році вперше включила до виборчого законодавства норму про гендерну квоту на місцевих виборах, але тоді будь-яких санкцій за її недодержання не було. Тепер же відповідно до статті 230 Виборчого кодексу України територіальні комісії не зареєструють список партії, якщо виявлять порушення гендерного квотного принципу.

Нині виникає логічне запитання, як сформувати гендерно-орієнтовний список кандидатів політичними партіями? Чинне виборче законодавство, дає можливість політичним партіям доповнювати гендерну квоту одних й тих же кандидатів у депутати на 2 рівні місцевих рад. Це означає, що один і той же кандидат/ кандидатка в депутати можуть бути висунуті однією партією у депутати до міської ради та у депутати наприклад, до обласної ради. Тому найближчим часом можна буде побачити чи дотримуються гендерної квоти суб'єкти виборчого процесу у виборчих перегонах.

Чепель Ольга – к.ю.н, доцент кафедри Європейського права та порівняльного правознавства, консультант з юридичних питань Чернівецького РВ АМУ, консультант ЧОГО «Комітет виборців».